

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1988 Nr. 110

A. TITEL

*Verdrag betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest (Verdrag Nr. 162 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar tweeënzeventigste zitting);
Genève, 24 juni 1986*

B. TEKST

De tekst van het Verdrag is geplaatst in *Trb.* 1987, 87.

Verdrag betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Door de Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève, en aldaar bijeengekomen op 4 juni 1986, in haar tweeënzeventigste Zitting,

Gelet op de op dit gebied betrekking hebbende internationale arbeidsverdragen en aanbevelingen, en in het bijzonder op het Verdrag en de Aanbeveling betreffende beroepskanker, 1974, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende het werkmilieu (luchtverontreiniging, lawaai en trillingen), 1977, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende beroepsveiligheid en gezondheid, 1981, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende bedrijfsgeneeskundige diensten, 1985, de lijst van beroepsziekten, zoals herzien in 1980 en gehecht aan het Verdrag betreffende de prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, 1964, alsmede de in 1984 door het Internationale Arbeidsbureau gepubliceerde Praktijk-handleiding inzake veiligheid bij het gebruik van asbest, waarin de beginselen voor een nationaal beleid en maatregelen op nationaal niveau zijn vastgelegd,

Besloten hebbende tot het aannemen van bepaalde voorstellen met betrekking tot veiligheid bij het gebruik van asbest, welk onderwerp als vierde punt op de agenda van de Zitting voorkomt, en

Vastgesteld hebbende dat deze voorstellen de vorm van een internationaal Verdrag dienen te krijgen,

Aanvaardt heden, de vierentwintigste juni van het jaar negentienhonderd zesentachtig het volgende Verdrag, dat kan worden aangehaald als Verdrag betreffende asbest, 1986:

DEEL I. TOEPASSINGSGEBIED EN BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Artikel 1

1. Dit Verdrag is van toepassing op alle bezigheden die blootstelling van werknemers aan asbest tijdens de arbeid met zich meebrengen.

2. Een Lid dat dit Verdrag bekrachtigt, kan, na raadpleging van de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers en op basis van een beoordeling van de betreffende gezondheidsgevaaren en de toegepaste veiligheidsmaatregelen, bepaalde takken van economische bedrijvigheid of bepaalde ondernemingen van de toepassing van sommige bepalingen van het Verdrag uitsluiten, indien het ervan overtuigd is dat de toepassing op deze takken of ondernemingen onnodig is.

3. De bevoegde autoriteit dient bij de beslissing over het uitsluiten van bepaalde takken van economische bedrijvigheid of bepaalde ondernemingen rekening te houden met de frequentie, duur en mate van blootstelling, alsmede van de aard van de arbeid en de omstandigheden op de werkplek.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit Verdrag:

a. wordt onder de uitdrukking „asbest” verstaan: de vezelige vorm van minerale silicaten behorende tot steen-vormende mineralen van de serpentinegroep, d.w.z. chrysotiel (witte asbest) en de amphiboolgroep, d.w.z. actinoliet, amosiet (bruine asbest, cummingtoniet/gruneriet), anthophylliet, crocidoliet (blauwe asbest), tremoliet of een mengsel dat een of meer van deze bevat;

b. wordt onder de uitdrukking „asbeststof” verstaan: in de lucht zwevende asbestdeeltjes of neergeslagen asbestdeeltjes die in het arbeidsmilieu kunnen gaan zweven;

c. wordt onder de uitdrukking „zwevend asbeststof” verstaan:

voor meetdoeleinden, stofdeeltjes die door gravimetrische bepaling of een andere gelijkwaardige methode zijn bepaald;

d. wordt onder de uitdrukking „inadembare asbestvezels” verstaan: asbestvezels met een diameter van minder dan 3 μm en een verhouding lengte-tot-diameter van meer dan 3:1. Alleen vezels met een lengte van meer dan 5 μm dienen voor metingsdoeleinden in aanmerking te worden genomen;

e. wordt onder de uitdrukking „blootstelling aan asbest” verstaan: het tijdens arbeid blootgesteld zijn aan zwevende inadembare asbestvezels of asbeststof, afkomstig van asbest of van mineralen, materialen of produkten die asbest bevatten;

f. omvat de uitdrukking „werknemers” eveneens de deelnemers aan productiecoöperaties;

g. wordt onder de uitdrukking „werknemersvertegenwoordigers” verstaan: de vertegenwoordigers van de werknemers die als zodanig door de nationale wetgeving of praktijk zijn erkend in overeenstemming met het Verdrag betreffende de vertegenwoordigers van de werknemers, 1971.

DEEL II. ALGEMENE BEGINSELEN

Artikel 3

1. De nationale wetgeving dient de maatregelen voor te schrijven die getroffen moeten worden ter voorkoming en beheersing van, en bescherming van werknemers tegen, gezondheidsgevaaren als gevolg van beroepsmatige blootstelling aan asbest.

2. De ingevolge het eerste lid van dit artikel aangenomen nationale wetgeving dient in het licht van de technische ontwikkeling en de vooruitgang in wetenschappelijke kennis periodiek te worden herzien.

3. De bevoegde autoriteit kan tijdelijke afwijkingen van de ingevolge het in het eerste lid van dit artikel voorgeschreven maatregelen toestaan onder voorwaarden en binnen tijdsgrenzen die moeten worden vastgesteld na raadpleging van de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers.

4. Bij het toestaan van afwijkingen ingevolge het derde lid van dit artikel dient de bevoegde autoriteit te waarborgen, dat er de nodige voorzorgsmaatregelen tot bescherming van de gezondheid van de werknemers worden genomen.

Artikel 4

De bevoegde autoriteit dient de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers te raadplegen over

de ter uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag te nemen maatregelen.

Artikel 5

1. De toepassing van de wetgeving, aangenomen ingevolge artikel 3 van dit Verdrag, dient te worden verzekerd door een toereikend en passend controlestelsel.

2. De nationale wetgeving dient te voorzien in de noodzakelijke maatregelen, met inbegrip van passende sancties teneinde een effectieve toepassing en naleving van de bepalingen van dit Verdrag te verzekeren.

Artikel 6

1. Werkgevers dienen verantwoordelijk te worden gesteld voor de naleving van de voorgeschreven maatregelen.

2. Wanneer twee of meer werkgevers zich verbinden tot gelijktijdige uitvoering van werkzaamheden op eenzelfde werkplek dienen zij, onverminderd de verantwoordelijkheid van elke werkgever voor de gezondheid en veiligheid van zijn werknemers, samen te werken teneinde de voorgeschreven maatregelen toe te passen. De bevoegde autoriteit dient de algemene regels voor deze samenwerking voor te schrijven wanneer dit noodzakelijk is.

3. Werkgevers dienen, in samenwerking met de bedrijfsveiligheids- en gezondheidsdiensten, en na raadpleging van de betrokken werknemersvertegenwoordigers, de in noodsituaties te volgen handelwijzen voor te bereiden.

Artikel 7

Werknemers dienen, binnen de grenzen van hun verantwoordelijkheid, te voldoen aan de voorgeschreven veiligheids- en arbeidshygiënische instructies betreffende de voorkoming en het onder controle houden van, en de bescherming tegen, gezondheidsgevaaren als gevolg van beroepsmatige blootstelling aan asbest.

Artikel 8

Werkgevers en werknemers of hun vertegenwoordigers dienen op alle niveaus in de onderneming zo nauw mogelijk samen te werken bij de toepassing van de maatregelen die ingevolge dit Verdrag zijn voorgeschreven.

DEEL III. BESCHERMENDE EN PREVENTIEVE MAATREGELEN

Artikel 9

De nationale wetgeving, aangenomen ingevolge artikel 3 van dit Verdrag, dient er in te voorzien dat blootstelling aan asbest wordt voorkomen of onder controle gehouden door een of meer van de volgende maatregelen:

a. arbeid waarbij blootstelling aan asbest zich kan voordoen afhankelijk stellen van voorschriften, die passende technische voorzorgsmaatregelen en werkmethodes, met inbegrip van de toepassing van arbeidshygiëne voorschrijven;

b. het voorschrijven van speciale regels en procedures, met inbegrip van een autorisatie-regime, voor het gebruik van asbest of van bepaalde asbestsoorten of produkten die asbest bevatten, of voor bepaalde werkprocessen.

Artikel 10

Waar het voor de bescherming van de gezondheid van werknemers noodzakelijk en technisch praktisch uitvoerbaar is, dient de nationale wetgeving te voorzien in een of meer van de volgende maatregelen:

a. waar mogelijk vervanging van asbest of van bepaalde asbestsoorten of produkten die asbest bevatten, door andere materialen of produkten of door de toepassing van alternatieve technologieën die door de bevoegde autoriteit wetenschappelijk als onschadelijk of minder schadelijk zijn verbonden, waar dit mogelijk is;

b. het geheel of gedeeltelijk verbod van het gebruik van asbest of van bepaalde asbestsoorten of produkten die asbest bevatten, in bepaalde werkprocessen.

Artikel 11

1. Het gebruik van crocidoliet en produkten die deze vezel bevatten, dient te worden verboden.

2. De bevoegde autoriteit dient, na raadpleging van de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers, de bevoegdheid te hebben om afwijkingen van het in het eerste lid van dit artikel vervatte verbod toe te staan, wanneer vervanging redelijkerwijs niet uitvoerbaar is, mits stappen worden genomen om te waarborgen dat de gezondheid van werknemers niet in gevaar wordt gebracht.

Artikel 12

1. Het spuiten van alle vormen van asbest dient te worden verboden.

2. De bevoegde autoriteit dient, na raadpleging van de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers, de bevoegdheid te hebben om afwijkingen van het in het eerste lid van dit artikel vervatte verbod toe te staan wanneer alternatieve methoden redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn, mits stappen worden genomen om te waarborgen dat de gezondheid van werknemers niet in gevaar wordt gebracht.

Artikel 13

De nationale wetgeving, dient er in te voorzien dat werkgevers bepaalde soorten arbeid die blootstelling aan asbest met zich meebrengen moeten melden aan de bevoegde autoriteit, op een wijze en in een omvang zoals door die bevoegde autoriteit voorgeschreven.

Artikel 14

Producenten en leveranciers van asbest en fabrikanten en leveranciers van producten die asbest bevatten, dienen verantwoordelijk te worden gesteld voor een doelmatige etikettering van de verpakking en, waar van toepassing, van het produkt in een taal en op een manier die gemakkelijk door de betrokken werknemers en gebruikers wordt begrepen, zoals voorgeschreven door de bevoegde autoriteit.

Artikel 15

1. De bevoegde autoriteit dient grenswaarden voor de blootstelling van werknemers aan asbest of andere blootstellingscriteria voor de evaluatie van het werkmilieu voor te schrijven.

2. De blootstellingsgrenswaarden of andere blootstellingscriteria dienen te worden vastgesteld en periodiek te worden herzien en bijgesteld in het licht van de technologische ontwikkeling en de vooruitgang in technologische en wetenschappelijke kennis.

3. Op alle werkplekken waar werknemers aan asbest worden blootgesteld, dient de werkgever alle passende maatregelen te treffen om het vrijkomen van asbeststof in de lucht te voorkomen of onder controle te houden teneinde te waarborgen, dat aan de blootstellingsgrenswaarden of andere blootstellingscriteria wordt voldaan en ook om blootstelling tot een zo laag mogelijk niveau te verminderen.

4. Wanneer de ingevolge het derde lid van dit artikel genomen maatregelen de blootstelling aan asbest niet binnen de blootstellingsgrenswaarden brengen of niet aan de andere ingevolge het eerste lid van dit artikel genoemde blootstellingscriteria voldoen, dient de werkgever, zonder kosten voor de werknemers, geschikte beschermende apparatuur voor de ademhaling en speciale beschermende kleding, waar passend, ter beschikking te stellen, te onderhouden en, indien nodig, te vervangen. Beschermende apparatuur voor de ademhaling dient te voldoen aan normen die door de bevoegde autoriteit zijn vastgesteld en alleen te worden gebruikt als een aanvullende, tijdelijke, nood- of buitengewone maatregel en niet als een alternatief voor beheersing via technische maatregelen.

Artikel 16

Elke werkgever dient verantwoordelijk te worden gesteld voor het opstellen en toepassen van praktische maatregelen ter voorkoming en het onder controle houden van de blootstelling aan asbest van de werknemers die hij in dienst heeft en voor hun bescherming tegen de gevaren van asbest.

Artikel 17

1. Het afbreken van installaties of bouwwerken die isolatiematerialen met broes asbest bevatten, en het verwijderen van asbest uit gebouwen of bouwwerken waarbij het risico bestaat dat asbest met de lucht wordt meegevoerd, dienen alleen te worden ondernomen door werkgevers of aannemers die door de bevoegde autoriteit zijn erkend als gekwalificeerd voor het uitvoeren van dergelijk werk in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag en die tot het uitvoeren van dergelijk werk zijn gemachtigd.

2. De werkgever of aannemer dient te worden verplicht, alvorens met het afbreekwerk te beginnen, een werkplan op te stellen waarin de te treffen maatregelen worden gespecificeerd, met inbegrip van maatregelen om:

- a. alle noodzakelijke bescherming aan de werknemers te verschaffen;
- b. het vrijkomen van asbeststof in de lucht te beperken, en
- c. voor de afvoer van afval dat asbest bevat te zorgen overeenkomstig artikel 19 van dit Verdrag.

3. De werknemers of hun vertegenwoordigers dienen te worden geraadpleegd over het werkplan waarnaar in het tweede lid van dit artikel wordt verwezen.

Artikel 18

1. Wanneer de persoonlijke kleding van de werknemers met asbeststof kan worden verontreinigd, dient de werkgever overeenkomstig de nationale wetgeving en na raadpleging van de werknemersvertegenwoordigers passende werkkleding ter beschikking te stellen, die niet buiten de werkplek dient te worden gedragen.

2. Het hanteren en schoonmaken van gebruikte werkkleding en speciale beschermende kleding dient te worden uitgevoerd onder omstandigheden waarop controle is zoals door de bevoegde autoriteit geëist, teneinde het vrijkomen van asbeststof te voorkomen.

3. De nationale wetgeving dient het mee naar huis nemen van werkkleding en speciale beschermende kleding en van persoonlijke beschermingsmiddelen te verbieden.

4. De werkgever dient verantwoordelijk te zijn voor het schoonmaken, onderhouden en opbergen van werkkleding, speciale beschermende kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen.

5. De werkgever dient aan de werknemers die aan asbest zijn blootgesteld de mogelijkheid te verschaffen om zich op de werkplek te wassen, een bad te nemen of te douchen, al naar gelang passend is.

Artikel 19

1. In overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk dienen werkgevers afval dat asbest bevat, op zodanige wijze af te voeren dat dit noch voor de betrokken werknemers, met inbegrip van diegenen die asbestafval hanteren, noch voor de bevolking in de buurt van de onderneming gevaar voor de gezondheid oplevert.

2. Door de bevoegde autoriteit en door de werkgevers dienen passende maatregelen te worden getroffen om verontreiniging van het algemene milieu door asbeststof dat van de werkplek is vrijgekomen, te voorkomen.

**DEEL IV. TOEZICHT OP HET WERKMILIEU EN DE
GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS**

Artikel 20

1. Waar dit voor de bescherming van de gezondheid van werknemers noodzakelijk is, dient de werkgever de concentraties van asbeststof dat in de lucht is geraakt op de werkplek te meten en de blootstelling van werknemers aan asbest bij tussenpozen te

controleren, onder toepassing van methodes die door de bevoegde autoriteit zijn gespecificeerd.

2. De gegevens van het toezicht op het werkmilieu en van de blootstelling van werknemers aan asbest dienen te worden bewaard gedurende een periode die door de bevoegde autoriteit is voorgeschreven.

3. De betrokken werknemers, hun vertegenwoordigers en de inspectiediensten dienen toegang tot deze gegevens te hebben.

4. De werknemers of hun vertegenwoordigers dienen het recht te hebben om toezicht op het werkmilieu te verzoeken en om een beroep te doen op de bevoegde autoriteit wat betreft de resultaten van het toezicht.

Artikel 21

1. Voor werknemers die aan asbest zijn of waren blootgesteld, dienen in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk, die medische onderzoeken beschikbaar te zijn die nodig zijn voor het toezicht op hun gezondheid in verband met het beroepsgevaar en om beroepsziekten veroorzaakt door blootstelling aan asbest, te diagnostiseren.

2. Het controleren van de gezondheid van werknemers in verband met het gebruik van asbest dient niet in verlies van verdiensten voor hen te resulteren. Het dient kosteloos te zijn, en voor zover mogelijk, tijdens de werkuren plaats te vinden.

3. Werknemers dienen op adequate en passende manier te worden ingelicht over de resultaten van hun medische onderzoeken en individueel advies te krijgen betreffende hun gezondheid met betrekking tot hun werk.

4. Indien het voortgezet opdragen van werk dat blootstelling aan asbest met zich meebrengt, medisch gezien niet raadzaam blijkt te zijn, dient, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en praktijk, alle moeite te worden gedaan om de betrokken werknemers andere mogelijkheden te bieden om hun inkomen te behouden.

5. De bevoegde autoriteit dient een systeem te ontwikkelen voor de melding van door asbest veroorzaakte beroepsziekten.

DEEL V. INFORMATIE EN VOORLICHTING

Artikel 22

1. De bevoegde autoriteit dient in overleg en samenwerking met de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en

van werknemers, passende voorzieningen te treffen ter bevordering van de verspreiding van informatie aan en de voorlichting van alle betrokkenen inzake de gevaren voor de gezondheid die blootstelling aan asbest met zich meebrengt en inzake methodes voor preventie en toezicht.

2. De bevoegde autoriteit dient te waarborgen, dat de werkgevers schriftelijke beleidsmaatregelen en werkwijzen hebben opgesteld inzake maatregelen voor de voorlichting en periodieke scholing van werknemers over de gevaren van asbest en methodes voor preventie en toezicht.

3. De werkgever dient te waarborgen, dat alle werknemers die aan asbest zijn of waarschijnlijk worden blootgesteld, over de gevaren voor de gezondheid die hun werk met zich meebrengt worden ingelicht, over preventieve maatregelen en correcte werkmethodes worden geïnstrueerd en op deze terreinen steeds scholing blijven krijgen.

DEEL VI. SLOTBEPALINGEN

Artikel 23

De formele bekrachtigingen van dit Verdrag worden aan de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau medege-deeld en door hem geregistreerd.

Artikel 24

1. Dit Verdrag is slechts verbindend voor de Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie die hun bekrachtiging door de Directeur-Generaal hebben doen registreren.

2. Het treedt in werking twaalf maanden na de datum waarop de bekrachtigingen van twee Leden door de Directeur-Generaal zijn geregistreerd.

3. Vervolgens treedt dit Verdrag voor ieder Lid in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging is geregistreerd.

Artikel 25

1. Ieder Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na afloop van een termijn van tien jaar na de datum waarop het Verdrag in werking is getreden, door middel van een aan de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau gerichte en door deze geregistreerde verklaring. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar na de datum waarop zij is geregistreerd.

2. Ieder Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd en niet binnen een jaar na afloop van de termijn van tien jaar als bedoeld in het vorige lid, gebruik maakt van de bevoegdheid tot opzegging, voorzien in dit artikel, is voor een nieuwe termijn van tien jaar gebonden en kan daarna dit Verdrag opzeggen na afloop van elke termijn van tien jaar op de voorwaarden, voorzien in dit artikel.

Artikel 26

1. De Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau stelt alle Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie in kennis van de registratie van alle bekrachtigingen en opzeggingen die hem door de Leden van de Organisatie zijn medegedeeld.

2. Bij de kennisgeving aan de Leden van de Organisatie van de registratie van de tweede hem medegedeelde bekrachtiging, vestigt de Directeur-Generaal de aandacht van de Leden van de Organisatie op de datum waarop dit Verdrag in werking treedt.

Artikel 27

De Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau doet aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties mededeling, ter registratie in overeenstemming met het bepaalde in Artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties, van de volledige bijzonderheden omtrent alle bekrachtigingen en opzeggingen die hij overeenkomstig de voorgaande artikelen heeft geregistreerd.

Artikel 28

De Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau brengt, telkens wanneer deze dit noodzakelijk acht, aan de Algemene Conferentie verslag uit over de toepassing van dit Verdrag en onderzoekt of het wenselijk is de gehele of gedeeltelijke herziening ervan op de agenda van de Conferentie te plaatsen.

Artikel 29

1. Indien de Conferentie een nieuw verdrag aanneemt, houdende gehele of gedeeltelijke herziening van dit Verdrag, zal, tenzij het nieuw verdrag anders bepaalt:

a. bekrachtiging door een Lid van het nieuwe verdrag, houdende herziening, van rechtswege onmiddellijke opzegging van dit Verdrag ten gevolge hebben, niettegenstaande het bepaalde in artikel 25, onder voorbehoud evenwel dat het nieuwe verdrag, houdende herziening, in werking is getreden;

b. met ingang van de datum waarop het nieuwe verdrag,

houdende herziening, in werking is getreden, dit Verdrag niet langer door de Leden kunnen worden bekrachtigd.

2. Dit Verdrag blijft in elk geval naar vorm en inhoud van kracht voor de Leden die het hebben bekrachtigd en die het nieuwe verdrag, houdende herziening, niet hebben bekrachtigd.

Artikel 30

De Engelse en de Franse tekst van dit Verdrag zijn gelijkelijk authentiek.

De voorgaande tekst is de authentieke tekst van het Verdrag naar behoren aangenomen door de Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie tijdens haar tweeënzestigste zitting, welke werd gehouden te Genève en voor gesloten werd verklaard op de vijftiengste juni 1986.

TEN BLIJKE WAARVAN wij onze handtekening hebben geplaatst op de zesentwintigste juni 1986.

De Voorzitter van de Conferentie,
(w.g.) HUGO FERNANDEZ FAINGOLD

De Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau,
(w.g.) FRANCIS BLANCHARD

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 1987, 87.

E. BEKRACHTIGING

In overeenstemming met artikel 23 van het Verdrag heeft de volgende Staat een akte van bekrachtiging bij de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau nedergelegd:

Zweden	2 september 1987
Canada	16 juni 1988
Finland	20 juni 1988

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel 24, tweede lid, op 16 juni 1989 in werking treden voor Canada en Zweden. Voor

iedere Staat die het Verdrag na 16 juni 1988 bekrachtigt, treedt het ingevolge artikel 24, derde lid, in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging is geregistreerd.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1987, 87.

Voor het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties zie ook *Trb.* 1987, 113.

De vertaling van de op 24 juni 1986 aangenomen Aanbeveling 172 luidt als volgt:

Aanbeveling betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Door de Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève, en aldaar bijeengekomen op 4 juni 1986, in haar tweeënzeventigste zitting,

Gelet op de op dit gebied betrekking hebbende internationale arbeidsverdragen en aanbevelingen, en in het bijzonder op het Verdrag en de Aanbeveling betreffende beroepskanker, 1974, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende het werkmilieu (luchtverontreiniging, lawaai en trillingen), 1977, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende beroepsveiligheid en gezondheid, 1981, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende bedrijfsgeneeskundige diensten, 1985, de lijst van beroepsziekten, zoals herzien in 1980 en gehecht aan het Verdrag betreffende de prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, 1964, alsmede de in 1984 door het Internationale Arbeidsbureau gepubliceerde Praktijk-handleiding inzake veiligheid bij het gebruik van asbest, waarin principes voor een nationaal beleid en maatregelen op nationaal niveau zijn vastgelegd,

Besloten hebbende tot het aannemen van bepaalde voorstellen met betrekking tot veiligheid bij het gebruik van asbest, welk onderwerp als vierde punt op de agenda van de Zitting voorkomt, en

Vastgesteld hebbende dat deze voorstellen de vorm van een Aanbeveling dienen te krijgen als aanvulling op het Verdrag betreffende asbest, 1986,

Aanvaardt heden, de vierentwintigste juni van het jaar negentienhonderd zesentachtig de volgende Aanbeveling, die kan worden aangehaald als Aanbeveling betreffende asbest, 1986:

I. TOEPASSINGSGEBIED EN BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

1. De bepalingen van het Verdrag betreffende asbest, 1986 en van deze Aanbeveling dienen te worden toegepast op alle bezigheden waarbij werknemers tijdens de arbeid het risico lopen aan asbest te worden blootgesteld.

2. Maatregelen dienen te worden getroffen in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk om zelfstandig werkende personen bescherming te bieden analoog aan die welke is voorzien in het Verdrag betreffende asbest, 1986, en deze Aanbeveling.

3. Tewelkstelling van jonge personen onder de 18 jaar bij bezigheden waarbij zij gevaar lopen beroepsmatig te worden blootgesteld aan asbest dient speciale aandacht te krijgen, zoals door de bevoegde autoriteit terzake verlaagd.

2. Bezigheden die het risico van beroepsmatige blootstelling aan asbest met zich meebrengen, dienen met name te omvatten:

- a. het delven en malen van mineralen die asbest bevatten;
- b. het fabriceren van materialen of produkten die asbest bevatten;
- c. het gebruiken of toepassen van produkten die asbest bevatten;
- d. het verwijderen, repareren of onderhouden van produkten die asbest bevatten;
- e. het afbreken of repareren van installaties of bouwwerken die asbest bevatten;
- f. het vervoeren, opslaan en hanteren van asbest of materialen die asbest bevatten;
- g. andere bezigheden waarbij sprake is van een risico van blootstelling aan zwevend asbeststof.

3. Voor de toepassing van deze Aanbeveling:

a. wordt onder de uitdrukking „asbest” verstaan: de vezelige vorm van minerale silicaten behorende tot steen-vormende mineralen van de serpentinegroep, d.w.z. chrysotiel (witte asbest) en de amphiboolgroep, d.w.z. actinoliet, amosiet (bruine asbest, cummingtoniet/gruneriet), anthophylliet, crocidoliet (blauwe asbest), tremoliet of een mengsel dat een of meer van deze bevat;

b. wordt onder de uitdrukking „asbeststof” verstaan: in de lucht zwevende asbestdeeltjes of neergeslagen asbestdeeltjes die in het werkmilieu kunnen gaan zweven;

c. wordt onder de uitdrukking „zwevend asbeststof” verstaan: voor meetdoeleinden, stofdeeltjes die door gravimetrische bepaling of een andere gelijkwaardige methode zijn bepaald;

d. wordt onder de uitdrukking „inadembare asbestvezels” verstaan: asbestvezels met een diameter van minder dan 3 µm en een verhouding lengte-tot-diameter van meer dan 3:1. Alleen vezels met een lengte van meer dan 5 µm dienen voor metingsdoeleinden in aanmerking te worden genomen;

e. wordt onder de uitdrukking „blootstelling aan asbest” verstaan: het tijdens arbeid blootstellen aan zwevende inadembare asbestvezels of asbeststof, afkomstig van asbest of van mineralen, materialen of produkten die asbest bevatten;

f. omvat de uitdrukking „werknemers” eveneens de deelnemers aan produktie-coöperaties;

g. wordt onder de uitdrukking „werknemersvertegenwoordigers” verstaan: de vertegenwoordigers van de werknemers die als zodanig door de nationale wetgeving of praktijk zijn erkend in overeenstemming met het Verdrag betreffende de vertegenwoordigers van de werknemers, 1971.

II. ALGEMENE BEGINSELEN

4. De maatregelen, voorgeschreven ingevolge artikel 3 van het Verdrag betreffende asbest, 1986 dienen zo te zijn ontworpen, dat zij de verscheidenheid aan gevaren van beroepsmatige blootstelling aan asbest in alle takken van economische bedrijvigheid dekken en te zijn uitgewerkt met inachtneming van de artikelen 1 en 2 van het Verdrag betreffende beroepskanker, 1974.

5. De bevoegde autoriteit dient de voorgeschreven maatregelen periodiek te herzien, rekening houdende met de „Praktijk-handleiding inzake veiligheid bij het gebruik van asbest”, gepubliceerd door het Internationale Arbeidsbureau en andere praktijkcodes of richtlijnen die door het Internationale Arbeidsbureau kunnen worden opgesteld en de conclusies van bijeenkomsten van deskundigen die door het Internationale Arbeidsbureau kunnen worden bijeengeroepen, alsmede informatie afkomstig van andere bevoegde organen inzake asbest en vervangende materialen.

6. De bevoegde autoriteit dient bij de toepassing van de bepalingen van deze Aanbeveling te handelen na raadpleging van de meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers.

7. 1) De werkgever dient, in overleg en samenwerking met de betrokken werknemers of hun vertegenwoordigers en in het licht van het advies van bevoegde bronnen, met inbegrip van bedrijfsgezondheidsdiensten, alle passende regelingen te gebruiken om blootstelling aan asbest te voorkomen of te beperken.

2) In overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk kan de raadpleging en de samenwerking tussen de werkgever en de werknemers die hij tewerk stelt, worden gevoerd door tussenkomst van

(a) afgevaardigden van werknemers inzake veiligheid,

(b) commissies van werknemers inzake veiligheid en gezondheid of paritaire veiligheids- en gezondheidscommissies,

(c) andere vertegenwoordigers van werknemers.

8. Werknemers die met asbest of produkten die asbest bevatten, werken, dienen te worden verplicht binnen de grenzen van hun verantwoordelijkheid te voldoen aan de voorgeschreven werkwijzen met betrekking tot veiligheid en arbeidshygiëne, met name het gebruik van geschikte beschermingsmiddelen.

9. 1) Een werknemer die zich heeft teruggetrokken uit een werksituatie waarvan hij reden heeft te geloven, dat deze een ernstig gevaar voor zijn leven of gezondheid betekent, dient:

- a. zijn onmiddellijke superieur te waarschuwen,
- b. beschermd te zijn tegen vergeldings- of disciplinaire maatregelen, in overeenstemming met de nationale voorschriften en praktijk.

2) Er dienen geen nadelige maatregelen tegen een werknemer te worden genomen omdat hij in goed vertrouwen heeft geklaagd over hetgeen hij beschouwde als een schending van statutaire eisen of een ernstige tekortkoming in de maatregelen die door de werkgever zijn getroffen met betrekking tot de arbeidsveiligheid en -gezondheid en het werkmilieu.

III. BESCHERMENDE EN PREVENTIEVE MAATREGELEN

10. 1) De bevoegde autoriteit dient te waarborgen, dat blootstelling aan asbest wordt voorkomen of onder controle wordt gehouden door het voorschrijven van technische controles en werkmethodes, met inbegrip van arbeidshygiëne, die een maximale bescherming aan de werknemers verschaffen.

2) De bevoegde autoriteit dient, op basis van de mate van blootstelling en de omstandigheden die in het werkmilieu heersen, en in het licht van wetenschappelijk onderzoek en technologische vooruitgang periodiek te bepalen:

- a. de soorten asbest en produkten die asbest bevatten, waarvan het gebruik onderworpen dient te zijn aan een machtiging, alsmede de werkprocessen die aan een machtiging onderworpen dienen te zijn,
- b. de soorten asbest en produkten die asbest bevatten, waarvan het gebruik geheel of gedeeltelijk verboden dient te zijn, alsmede de werkprocessen waarbij het gebruik van asbest of bepaalde soorten asbest of produkten die asbest bevatten, verboden dient te zijn.

3) Het verbieden of machtigen van het gebruik van bepaalde soorten asbest of produkten die asbest bevatten en hun vervanging door andere stoffen dient gebaseerd te zijn op een wetenschappelijke schatting van hun gevaar voor de gezondheid.

11. 1) De bevoegde autoriteit dient onderzoek terzake van technische en gezondheidsproblemen met betrekking tot blootstel-

ling aan asbest, vervangingsmaterialen en alternatieve technologieën aan te moedigen.

2) De bevoegde autoriteit dient onderzoek naar en ontwikkeling van asbesthoudende produkten, andere vervangingsmaterialen of alternatieve technologieën die onschadelijk of minder schadelijk zijn, aan te moedigen met het oog op de uitsluiting of vermindering van het gevaar voor de werknemers.

12. 1) Daar waar dit nodig is voor de bescherming van de werknemers, dient de bevoegde autoriteit zo mogelijk de vervanging van asbest door vervangingsmaterialen te eisen.

2) Alvorens voor gebruik in enig proces te worden aanvaard, dienen alle potentiële vervangingsmaterialen zorgvuldig te worden onderzocht ten aanzien van hun mogelijke schadelijke uitwerking op de gezondheid. Op de gezondheidstoestand van de werknemers die aan dergelijke materialen zijn blootgesteld, dient voortdurend toezicht te worden gehouden, als dit noodzakelijk wordt geacht.

13. 1) Met het oog op de effectieve uitvoering van de nationale wetgeving dient de bevoegde autoriteit voor te schrijven welke informatie moet worden verstrekt in de meldingen van werk met asbest, zoals voorzien in artikel 13 van het Verdrag betreffende asbest (1986).

2) Deze informatie dient met name het volgende te omvatten:

- a. de soort en de hoeveelheid van het gebruikte asbest;
- b. de uitgevoerde werkzaamheden en processen;
- c. de vervaardigde produkten;
- d. het aantal blootgestelde werknemers en het niveau en de frequentie van deze blootstelling;
- e. de preventieve en beschermende maatregelen die zijn genomen om aan de nationale wetgeving te voldoen;
- f. alle andere informatie die voor het beschermen van de gezondheid van de werknemers nodig is.

14. 1) Het afbreken van die delen van installaties of bouwwerken die isolatiematerialen met broes asbest bevatten, en het verwijderen van asbest uit gebouwen of bouwwerken waarbij het risico bestaat dat asbest met de lucht wordt meegevoerd, dienen afhankelijk te zijn van een machtiging en deze dient alleen te worden verleend aan werkgevers of aannemers die door de bevoegde autoriteit zijn erkend als gekwalificeerd voor het uitvoeren van dergelijk werk in overeenstemming met de bepalingen van deze Aanbeveling.

2) De werkgever of aannemer dient te worden verplicht alvorens met het afbreken of verwijderen te beginnen een werkplan op te stellen waarin de voor het begin van de werkzaamheden te nemen maatregelen zijn gespecificeerd, met inbegrip van maatregelen om:

- a. voor alle noodzakelijke bescherming van de werknemers te zorgen;
- b. het vrijkomen van asbeststof in de lucht te beperken;
- c. werknemers die door het mogelijk vrijkomen van asbeststof in de lucht kunnen worden getroffen, in te lichten over de algemene werkwijzen en de te gebruiken uitrusting, alsmede over de te nemen voorzorgsmaatregelen, en
- d. te zorgen voor de afvoer van afval dat asbest bevat, overeenkomstig paragraaf 28 van deze Aanbeveling.

3) De werknemers of hun vertegenwoordigers dienen te worden geraadpleegd over het werkplan waarnaar in subparagraaf (2) hierboven wordt verwezen.

15. 1) Elke werkgever dient, in samenwerking met de werknemers die hij tewerk stelt, een programma voor het voorkomen en beperken van de blootstelling van werknemers aan asbest op te stellen en uit te voeren. Dit programma dient met regelmatige tussenpozen en in het licht van wijzigingen in de werkprocessen en de te gebruiken machines of in de technieken en methodes ter voorkoming en beperking, te worden herzien.

2) De bevoegde autoriteit dient, in overeenstemming met de nationale praktijk, activiteiten te ondernemen om met name kleine ondernemingen waar technische kennis of middelen mogelijk ontbreken, te helpen bij het opstellen van preventieve programma's in gevallen waarin blootstelling aan asbest kan plaats hebben.

16. Er dienen technische beschermende middelen en passende werkmethoden te worden aangenomen om het vrijkomen van asbeststof in de lucht op werkplaatsen te voorkomen. Zelfs waar aan blootstellingsgrenswaarden of andere blootstellingscriteria wordt voldaan, dienen zodanige maatregelen te worden genomen om de blootstelling te verminderen tot een zo laag mogelijk niveau als redelijkerwijs haalbaar is.

17. De maatregelen die moeten worden genomen ter voorkoming of beperking van blootstelling en ter vermindering van blootstelling van werknemers aan asbest dienen met name het volgende te omvatten:

- a. asbest dient alleen te worden gebruikt, als de gevaren ervan kunnen worden voorkomen of onder controle gehouden; anders dient het, wanneer technisch uitvoerbaar, te worden vervangen door andere materialen of door de toepassing van alternatieve technologieën die wetenschappelijk als onschadelijk of minder schadelijk zijn gewaardeerd,

- b. het aantal personen waaraan werk is opgedragen dat blootstelling aan asbest met zich meebrengt en de duur van hun blootstelling dienen te worden beperkt tot het minimum dat voor een veilige uitvoering van de taak nodig is,

c. er dienen machines, apparatuur en werkmethode te worden gebruikt die de vorming van asbeststof, en met name het vrijkomen ervan in het werk- en algemene milieu, uitsluiten of zoveel mogelijk verminderen,

d. werkplekken waar het gebruik van asbest kan resulteren in het in de lucht vrijkomen van asbeststof, dienen te worden gescheiden van het algemene werkmilieu teneinde mogelijke blootstelling van andere werknemers aan asbest te vermijden,

e. de werkerreinen waar blootstelling aan asbest voorkomt, dienen duidelijk te zijn afgebakend en aangegeven door waarschuwingsborden die toegang van onbevoegden beperken,

f. de plaats waar asbest in de constructie van bouwwerken is gebruikt, dient te worden geregistreerd.

18. 1) Het gebruik van crocidoliet en produkten die deze vezel bevatten, dient te worden verboden.

2) De bevoegde autoriteit dient, na raadpleging van de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers, bevoegd te zijn om afwijkingen van het verbod, vervat in bovenstaande subparagraaf (1), toe te staan wanneer vervanging redelijkerwijs niet haalbaar is, mits stappen worden genomen om te waarborgen dat de gezondheid van de werknemers niet in gevaar wordt gebracht.

19. 1) Het spuiten van alle vormen van asbest dient te worden verboden.

2) Het aanbrengen van isolatiematerialen met broes asbest dient te worden verboden.

3) De bevoegde autoriteit dient, na raadpleging van de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers, bevoegd te zijn om afwijkingen van het verbod, vervat in bovenstaande subparagrafen (1) en (2), toe te staan wanneer alternatieve methoden redelijkerwijs niet haalbaar zijn, mits stappen worden genomen om te waarborgen dat de gezondheid van de werknemers niet in gevaar wordt gebracht.

20. 1) Producenten en leveranciers van asbest en fabrikanten en leveranciers van produkten die asbest bevatten, dienen verantwoordelijk te worden gesteld voor het passend en doelmatig etiketteren van de verpakking of van het produkt.

2) De nationale wetgeving dient te eisen, dat het etiket wordt gedrukt in de taal of talen die in het betreffende land algemeen in gebruik is of zijn en aangeeft, dat de verpakking of het produkt asbest bevat, dat het inademen van asbest een risico voor de gezondheid met zich meebrengt en dat er passende beschermende maatregelen moeten worden genomen.

3) De nationale wetgeving dient te eisen dat de producenten en leveranciers van asbest en de fabrikanten en leveranciers van producten die asbest bevatten een bulletin met gegevens opstellen en verstrekken waarop vermeld staat het gehalte aan asbest, de risico's voor de gezondheid en passende beschermende maatregelen met betrekking tot het materiaal of het produkt.

21. Het controlestelsel waarvan in artikel 5 van het Verdrag betreffende asbest, 1986, sprake is, dient te zijn gebaseerd op de bepalingen van het Verdrag betreffende de arbeidsinspectie, 1947. De inspectie dient door gekwalificeerd personeel te worden uitgevoerd. De inspectiediensten dienen van de werkgever de informatie te kunnen verkrijgen, waarnaar in paragraaf 13 hierboven wordt verwezen.

22. 1) De blootstellingsgrenswaarden dienen te worden vastgesteld uitgaande van de tijd-gewogen concentratie van zwevend asbeststof, algemeen uitgedrukt op basis van een 8-urige dag en een 40-urige week, en volgens een erkende methode van monster nemen en meten.

2) De blootstellingsgrenswaarden dienen periodiek te worden herzien en bijgesteld in het licht van de technologische ontwikkeling en vooruitgang in technische en medische kennis.

23. De installaties, ventilatiesystemen, machines en beschermende uitrusting voor de beheersing van asbeststof dienen regelmatig te worden gecontroleerd en in goede staat van bedrijf te worden gehouden.

24. Werkplekken dienen volgens een veilige methode zo vaak te worden schoongemaakt als nodig is om het ophopen van asbeststof op oppervlakken te voorkomen. De bepalingen van het Verdrag betreffende asbest (1986) en deze Aanbeveling dienen op het schoonmaakpersoneel van toepassing te zijn.

25. 1) Indien gevaren, afkomstig van zwevend asbeststof, niet op andere wijze kunnen worden voorkomen of beperkt, dient de werkgever, zonder kosten voor de werknemers, geschikte beschermende apparatuur voor de ademhaling en speciale kleding, waar passend ter beschikking te stellen, te onderhouden en, indien nodig, te vervangen. In dergelijke situaties dient van de werknemers te worden geëist, die uitrusting te gebruiken.

2) Beschermende apparatuur voor de ademhaling dient te voldoen aan normen die door de bevoegde autoriteit zijn vastgesteld en alleen te worden gebruikt als een aanvullende, tijdelijke, nood- of buitengewone maatregel en niet als een alternatief voor beheersing via technische middelen.

3) Wanneer het gebruik van apparatuur voor de ademhaling is vereist, dient te worden voorzien in voldoende rustpauzes in geschikte rustruimten, rekening houdende met de fysieke belasting die het gebruik van dergelijke apparatuur veroorzaakt.

26. 1) Wanneer persoonlijke kleding van werknemers de kans loopt met asbeststof te worden verontreinigd, dient de werkgever, overeenkomstig de nationale wetgeving en in overleg met de werknemersvertegenwoordigers, zonder kosten voor de werknemer, passende werkkleding ter beschikking te stellen die niet buiten de werkplek dient te worden gedragen.

2) Werkgevers dienen werknemers te voorzien van voldoende informatie in een geschikte vorm over de risico's voor de gezondheid van hun gezinnen of anderen die het gevolg kunnen zijn van het mee naar huis nemen van kleding die met asbeststof is verontreinigd.

3) Het hanteren en schoonmaken van gebruikte werkkleding en speciale beschermende kleding dient te worden uitgevoerd onder omstandigheden die aan controle onderhevig zijn zoals door de bevoegde autoriteit geëist, teneinde het vrijkomen van asbeststof te voorkomen.

27. 1) Voor werknemers die aan asbest zijn blootgesteld, dienen dubbele kleedkamers, wasmogelijkheden, douches en rustruimten, waar passend, aanwezig te zijn.

2) Er dient, binnen de werkuren, voldoende tijd beschikbaar te zijn voor verkleeden, douchen of wassen na het wisselen van dienst, in overeenstemming met de nationale praktijk.

28. 1) In overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk dienen werkgevers afval dat asbest bevat op zodanige wijze af te voeren dat het geen gevaar voor de gezondheid inhoudt voor de betrokken werknemers, met inbegrip van degenen die asbestafval hanteren, of voor de bevolking in de buurt van de onderneming.

2) Door de bevoegde autoriteit en door de werkgevers dienen passende maatregelen te worden genomen om verontreiniging van het algemene milieu door asbeststof dat van de werkplek is vrijgekomen, te voorkomen.

IV. TOEZICHT OP HET WERKMILIEU EN DE GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS

29. In gevallen die door de bevoegde autoriteit, worden bepaald dient de werkgever voorzieningen te treffen voor systematisch toezicht op de concentratie van zwevend asbeststof op de werkplek en op de duur en het niveau van blootstelling van werknemers aan asbest en voor het toezicht op de gezondheid van de werknemers.

30. 1) Het niveau van blootstelling van werknemers aan asbest dient te worden gemeten of berekend als tijd-gewogen gemiddelde concentratie voor een bepaalde referentieperiode.

2) Het monsternemen en meten van de concentratie van zwevend asbeststof dient door gekwalificeerd personeel te worden uitgevoerd dat methodes toepast die door de bevoegde autoriteit zijn goedgekeurd.

3) De frequentie en mate van monsternemen en meten dienen afhankelijk te zijn van de risicograad, wijzigingen in de werkprocessen of andere relevante omstandigheden.

4) Bij de berekening van het gevaar dient de bevoegde autoriteit rekening te houden met het gevaar tengevolge van asbestvezels van alle afmetingen.

31. 1) Voor alle werknemers aan wie werk is opgedragen dat blootstelling aan asbest met zich meebrengt, dient ter voorkoming van ziekten en functionele aantasting van de gezondheid verband houdend met de blootstelling aan asbest, waar geëigend te worden voorzien in:

- a. een medisch onderzoek voorafgaand aan de aanstelling;
- b. periodieke medische onderzoeken met passende tussenpozen;
- c. andere proeven en onderzoeken, met name röntgenfoto's van de borst en longfunctieproeven, die noodzakelijk kunnen zijn om hun gezondheidstoestand, in relatie tot het beroepsrisico na te gaan en om vroege symptomen van ziekte veroorzaakt door asbest te onderkennen.

2) De tussenpozen tussen medische onderzoeken dienen door de bevoegde autoriteit te worden bepaald, rekening houdende met de mate van blootstelling en de gezondheidstoestand van de werknemers in relatie tot het beroepsrisico.

3) De bevoegde autoriteit dient te waarborgen dat er, in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk, voor wordt gezorgd dat passende medische onderzoeken voor werknemers beschikbaar blijven na beëindiging van een aanstelling die blootstelling aan asbest met zich meebrengt.

4) De onderzoeken en proeven voorzien in bovenstaande subparagrafen (1) en (3), dienen voor zover mogelijk te worden uitgevoerd in de werkuren en dienen voor de werknemer geen kosten mee te brengen.

5) Wanneer de resultaten van medische proeven of onderzoeken klinische of preklinische gevolgen aantonen, dienen maatregelen te worden genomen ter voorkoming of vermindering van de

blootstelling van betrokken werknemers en ter voorkoming van verdere verslechtering van hun gezondheidstoestand.

6) Resultaten van medische onderzoeken dienen te worden gebruikt voor het vaststellen van de gezondheidstoestand met betrekking tot de blootstelling aan asbest en dienen niet ten nadele van de werknemer te worden gebruikt.

7) De resultaten van medische onderzoeken dienen te worden gebruikt om het plaatsen van de werknemer in een betrekking die met zijn gezondheidstoestand verenigbaar is, te vergemakkelijken.

8) Werknemers op wier gezondheid toezicht wordt gehouden, dienen:

a. het recht te hebben op eerbiediging van het vertrouwelijke karakter van hun persoonlijk en medisch dossier;

b. het recht te hebben op volledige en gedetailleerde verklaringen omtrent de doelstellingen en resultaten van het toezicht;

c. het recht te hebben tot weigering van vergaande medische handelingen die op hun lichaamsintegriteit inbreuk maken.

32. Werknemers dienen op een voldoende en passende manier, in overeenstemming met de nationale praktijk, in kennis te worden gesteld van de resultaten van de medische onderzoeken en persoonlijk advies te krijgen over hun gezondheid in relatie tot hun werk.

33. Indien een beroepsziekte, veroorzaakt door asbest, door middel van het toezicht op de gezondheid is ontdekt, dient de bevoegde autoriteit in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk hiervan in kennis te worden gesteld.

34. Wanneer het voortgezet opdragen van werk dat blootstelling aan asbest met zich meebrengt, medisch gezien niet raadzaam is, dient, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en praktijk, iedere poging te worden gedaan om de betrokken werknemers andere mogelijkheden te verschaffen om hun inkomen te behouden.

35. De nationale wetgeving dient te voorzien in de schadeloosstelling van werknemers die een ziekte oplopen of een functionele aantasting van de gezondheid vertonen die verband houdend met beroepsblootstelling aan asbest, in overeenstemming met het Verdrag betreffende de prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, 1964.

36. 1) De gegevens van het toezicht op het werkmilieu dienen gedurende een periode van tenminste 30 jaar te worden bewaard.

2) Gegevens over het toezicht op de blootstelling van werknemers, alsmede de delen van hun medische dossiers die betrekking hebben

op gezondheidsrisico's als gevolg van blootstelling aan asbest en röntgenfoto's van de borst dienen gedurende een periode van tenminste 30 jaar na beëindiging van de aanstelling die blootstelling aan asbest met zich meebracht, te worden bewaard.

37. De betrokken werknemers, hun vertegenwoordigers en de inspectiediensten dienen toegang te hebben tot de gegevens omtrent het toezicht op het werkmilieu.

38. In het geval van sluiting van een bedrijf of na beëindiging van het dienstverband van een werknemer dienen de ingevolge bovenstaande paragraaf 36 bewaarde gegevens en informatie volgens de aanwijzingen van de bevoegde autoriteit te worden gedeponereerd.

39. In overeenstemming met de Tripartiete Beginselverklaring met betrekking tot Multinationale Ondernemingen en Sociaal Beleid, aanvaard door de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau, dient van een nationale of multinationale onderneming met meer dan een vestiging te worden geëist, dat wordt gezorgd voor veiligheidsmaatregelen ter voorkoming en beperking van, en bescherming tegen, gevaren voor de gezondheid als gevolg van beroepsblootstelling aan asbest, zonder discriminatie, voor de werknemers in al hun vestigingen ongeacht de plaats of het land waarin deze zijn gevestigd.

V. INFORMATIE EN VOORLICHTING

40. De bevoegde autoriteit dient maatregelen te nemen ter bevordering van de opleiding en informatie van alle betrokken personen met betrekking tot het voorkomen en het in de hand houden van en het beschermen tegen gevaren voor de gezondheid als gevolg van beroepsmatige blootstelling aan asbest.

41. De bevoegde autoriteit dient, in overleg met de betrokken meest representatieve organisaties van werkgevers en van werknemers, passende voorlichtingsbrochures voor werkgevers, werknemers en anderen op te stellen.

42. Werkgevers dienen te waarborgen dat werknemers die mogelijk aan asbest worden blootgesteld, zonder kosten, periodieke vorming en instructies krijgen, in een taal en op een wijze die door hen gemakkelijk kan worden begrepen, over de gevolgen van een dergelijke blootstelling voor de gezondheid, over te nemen maatregelen ter voorkoming en beheersing van de blootstelling aan asbest en in het bijzonder over de juiste werkwijzen ter voorkoming en beheersing van zwevend asbeststof en over het gebruik van de algemene en persoonlijke beschermende uitrusting die ter beschikking van de werknemers is gesteld.

43. Opleidingsmaatregelen dienen de aandacht te vestigen op het bijzondere gevaar voor de gezondheid van werknemers veroorzaakt door de combinatie van roken en blootstelling aan asbest.

44. Organisaties van werkgevers en van werknemers dienen positieve maatregelen te nemen om samen te werken aan en bij te dragen aan programma's voor opleiding, voorlichting, preventie, beheersing en bescherming met betrekking tot beroepsgevaaren als gevolg van blootstelling aan asbest.

De voorgaande tekst is de authentieke tekst van de Aanbeveling naar behoren aangenomen door de Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie tijdens haar tweeënzeventigste zitting, welke werd gehouden te Genève en voor gesloten werd verklaard op de vijftwintigste juni 1986.

TEN BLIJKE WAARVAN wij onze handtekening hebben geplaatst op de zesentwintigste juni 1986.

De Voorzitter van de Conferentie,
(w.g.) HUGO FERNANDEZ FAINGOLD

De Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau,
(w.g.) FRANCIS BLANCHARD

Uitgegeven de *achtste* augustus 1988.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

R. F. M. LUBBERS